

Джерело: [Культурно-інформаційний центр при Посольстві України у Франції](#)

Журналістка і фотограф VSD magazine поводяться тихо, виявляючи неабияку витримку. Вже п'ять годин ми сидимо у болоті аніруш, сидимо під гучними гримами першої грози і рясними крапами дебютної зливи, поки четверта рота чорнобильської міліції, метр за метром, прочісує поряд з нами нічний ліс.

Прочісує, та не знаходить: ми просотуємося крізь синьожупанні сита, прогулюємо між постами, перетинаємо колючку і вислизаємо у холодні обійми великої землі – до серпанків вранішньої димки у сосновому лісі. Французи задоволені – тепер у них є матеріал, тепер вони не запізняться на літак у Париж, тепер журналістка повторює, що цей досвід вона не забуде ніколи.

Вони – ні, та я на літак, звісно, спізнююся. За всіма канонами жанру просплю квитки українських видавців, просплю реєстрацію, new gate, зліт і навіть посадку просплю. Дивно, як я взагалі прокинувся, після такого. Хапаюся за голову, дістаю з кишені останні триста євро і купую нові квитки. Треба летіти.

Гріх не летіти, коли попереду така програма.

Починається відразу по прильоту: інтерв'ю для «20 minut», «Marianne» і ще купи якихось літературних журналів радіо та телеканалів, назву яких зараз і не пригадаю, фотосесії та спілкування з французами. Мене знайомлять з директором видавництва Flammarion, в якому «Оформляндія» вийшла під назвою «La Zone». Це четверте за

розміром видавництво Франції і у видавничому кварталі, біля театру на площі Одеон, його офіс займає кілька поверхів.

Я не встигаю подивитися Париж. Після першого дня мене вистачає тільки на те, аби лазити біля готелю – околицями Gare du Nord, всотуючи місто, яке не видно з розворотів туристичних буклетів. Якісь чорношкірі хлопці суворо спитали, хто я і звідки. Я сказав, що з Чорнобиля. Вони зацікавилися, ми трохи поговорили, подарував їм книжку і таки доповз до готелю, з розумінням того, що у наступні дні я Париж теж подивитися не встигну.

І дійсно. Щоранку поглинають зустрічі з пресою, літературними агентами та видавцями. Продихаю тільки, коли зустрічаюся зі знайомими з Les Inrock. Моеї калічної англійської якраз вистачає, аби потріщати без перекладача сорок хвилин за кавою, упускаючи буржуазні забобони штибу часоформ та сталих мовних зворотів.

У журналістів горять очі, коли вони чують про Зону. Палають ще з минулого разу, коли наші натомлені туші поглинули тенета солодкої, густої темряви. Коли літературна критикеса з Парижа спеціально везла пляшку водяри, аби у кинутому селі Ямпіль, Чорнобильського району, Київської області – серед глухої ночі залити у себе гарячі, божі слини, з горла, повторюючи за героєм «Оформляндії». У момент, коли вона відкупорила пляшку, випила і простягнула мені, посміхаючись у яскравому світлі налобника, нахиленого під кутом, аби світло падало під ноги, коли видихнула нічною парою у мій бік, я зрозумів, що значить фраза «культурні мости». Вірус Зони запущено.

Ми суголосні. Їх не цікавить минуле Зони з її патетичними катастрофізмами. За останній місяць мене інтерв'ював із десятків французьких журналістів, чотири групи з яких водив за колючий дріт і вони не питають про події сивої давнини. Їм цікаве те, що зараз. Цікаве життя, а не смерть. Радість, а не горе. Молодість, а не старість. Драйв, а не сум.

З м'ясорубки інтерв'ю я таки вистрибую у свій останній, паризький день. Видавці катають мене по Версалью: цікавляться наступним і насту-наступним текстом. Кажуть, що хотіли показати мені абсолютну «анти-Зону» – Версальський палац. І показали. Ми маринуємося під важкими краплями травневої зливи, довго тиняємося палацом Марії-Антуанетти і просиджуємо день у галасливих бістро. Вони питають, яка різниця між російською та українською мовами, а коли я наглядно те демонструю,

Культурні мости

Написав Маркіян Камиш

Субота, 07 травня 2016, 10:23

перемикаючись з позірно лагідної української на манірно брутальну російську – сміються вкрай голосно. Тепер я впевнений – цю наочну різницю вони точно не забудуть.

Далі був заспокійливий RER до де Голля, момент відриву літака від землі, купчасті хмари крізь ілюмінатор, закладені вуха і бутерброди від Люфтганзи зі смаком висівкового хліба у плацкартних вагонах. Далі був сум, що все закінчилось швидко і радість від розуміння – я дуже скоро повернуся: вже у травні будуть Страсбург, Париж і фестиваль у Сан-Мало.

І, звісно, був журналіст L'OBS, який набився зі мною в Зону відразу по прильоту, який заснув на кладовищі кинутого села Іванівка в останніх променях вечірнього сонця.

І я заснув.